

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

NÁPLAVKY JAKO VEŘEJNÝ PROSTOR

Případová studie Rašínova nábřeží

Autor: Bc. Barbora Matušková

Škola: Universita Karlova

Fakulta humanitních studií

Katedra sociální a kulturní ekologie

Oponent: Ing. arch. Bohumil Beránek

vedoucí OKSÚR ÚMČ PRAHA 6

Datum zpracování: 9.6.2017

Posuzovaná diplomní práce se zabývá otázkou náplavek v Praze, historií jejich vzniku a proměny využívání v historii. V empirické části se pak zaměřuje konkrétně na prostor Rašínova nábřeží. V rámcové analýze dat expertních rozhovorů i rozhovorů s návštěvníky náplavky je použita metoda čtyř pilířů – ekonomického, environmentálního, lidského a sociálního. Výsledky pozorování jsou z tohoto úhlu pohledu přehledně prezentovány v závěrečné části práce.

Úvodní stať o historii vzniku nábřeží a dopravy po Vltavě je ve své stručnosti zpracována faktograficky zajímavě. (Poznámka: Zarazil mne údaj míry propustnosti 20 loktů = necelé 2 m. Český loket má 59 cm, vídeňský cca 77 cm, jde asi o jinou jednotku.) V této části je poměrně malý prostor věnován otázce velkých vod. Je pouze konstatován výskyt povodní, není však plně doceněn jejich omezující vliv na instalaci prvků funkčního provozu náplavky včetně omezení pro kotvení lodí. Osobně se domnívám, že se s povodněmi budeme setkávat častěji a že řada instalací na náplavkách omezující podmínky stran stoleté vody nerespektuje.

Následný rozbor veřejného prostoru, hledání jeho definice s použitím různých pramenů a citací patří k nejkvalitnější části práce, formulující náplavku jako jeden z typicky pražských urbanistických i sociologických fenoménů.

Těžiště práce je její empirická část, obsahující expertní rozhovory a rozhovory s návštěvníky náplavky. Mám zásadní připomínku k volbě okruhu expertů: z prezentovaných osobností pouze ing. arch. Václav Králíček představuje „nezávislého“ odborníka, a to jen potud, že jako náměstek Útvaru rozvoje města (předchůdce IPR) byl za rozvoj náplavek v minulosti svým způsobem také zodpovědný. Ostatní oslovení jsou bezesporu odborníci, ale pracovníčně za současný stav zodpovědní a tudíž závislí (primátor, místostarosta, sektorář IPR či jeden z provozovatelů) a tato skutečnost se také projevila v jejich rozhovorech. V diplomové práci zmiňovaný (a několikrát citovaný) PhDr. Petr Kratochvíl na jedné straně a například (též v diplomní práci zmiňovaný) Adam Gebrian na straně druhé by vnesli do rozhovoru nový náboj, nehledě na jejich předpokládanou vstřícnost.

Vytipovaná metodologie postupu práce s údaji je ale přesně dodržována a výstupy zpracovány v požadovaných tabulkách. Obdobná připomínka platí i pro výběr občanských respondentů, kde nebylo využito možnosti oslovení například obyvatel nejbližších domů (tzv. pasivních návštěvníků), provozovatelů nebo i třeba příslušníků městské policie.

K závěru práce – využití náplavky na Rašínově nábřeží, její praktický provoz, střety zájmů jednotlivých aktérů a dopady na životní prostředí a bezprostřední okolí – může mít každý své připomínky odvislé od vlastních zkušeností, vzdělání či sociálního postavení. V otevření této diskuze lze spatřovat jeden z přínosů této práce. Nešlo o lehký úkol, vždyť na rozdíl od Budapešti či ještě lépe holandského Utrechtu, kdy se města k vodě otvírají, lze k vodě přistupovat nebo s ní přímo žít, Praha se k řece „obrací zády“. Významné paláce nebo městské prostory nemají přímý kontakt s řekou (možná je toto jedna z dalších pražských charakteristik).

V závěru bych polemizoval s umístěním hlasité hudební produkce směrem k železničnímu mostu – patří toto k řece vůbec?, či otázka oblíbených farmářských trhů – nábřeží a náplavka přece nemají přebírat funkci náměstí, kde tržní právo bylo jedna z prvních městských výsad naplňujících se právě na náměstích.

Podporuji snahu diplomatky o jednotnou správu náplavky (s funkcí kurátora) a nechápu též, proč se provoz na řece jako součást města též neřídí zásadami PSP, alespoň například v oblasti zmiňovaných reklam.

K vlastní práci mohu ve stručnosti konstatovat, že i přes dílčí připomínky jde o velmi dobře odvedenou práci. Rozsáhlý seznam použité literatury i citace v teoretické části nasvědčují tomu, že diplomantka zvládá vyhledávání podkladů a pramenů ke své práci, a to v cizojazyčné literatuře. Poznámkový aparát je dostatečný a napovídá osobnosti schopné teoretické práce, metodologickému přístupu a práci s konkrétními daty, jejich zpracování a prezentaci.

Diplomní práce je zpracována přehledně, svým způsobem i čtivě. Systematicky postupuje od historické a teoretické části s nezbytným vymezením pojmů přes rozhovory s experty i návštěvníky, analýzu až po přehlednou prezentaci výsledků pozorování. Práce je zpracována po formální stránce ve velmi dobré kvalitě z hlediska mluvnice, skladby práce, použití tabulek v textu, seznamu použité literatury či grafických příloh. (Seznam zkratk není přílohou vzhledem k tomu, že jsou zkratky používány pouze v minimálním rozsahu a jen běžně užívané.)

Diplomantka zpracovává jedno z aktuálních pražských témat, na které neexistuje jednotné stanovisko stran správy města a regulace, ale i stran občanské veřejnosti. Z tohoto důvodu šlo ke zpracování tématu přistoupit z různých stran, oceňuji snahu o maximální objektivní přístup zhodnocující dané téma z více stran. Připomínky k volbě expertů a návštěvníků nepovažuji za zásadní.

Práci považuji za přínosnou a doporučuji k obhajobě. Nemám porovnání s ostatními pracemi ani standardem katedry, ale vzhledem k výše uvedenému navrhuji hodnocení 18 bodů, což je výborně.

Doporučená témata k diskuzi:

- vliv povodní na uspořádání náplavek
- otázka možnosti použití dalších forem průzkumu, například papírové či emailové ankety, workshopy atd.
- možnost zapojení „pasivních návštěvníků“ do posuzovacího procesu a porovnání s výstupy návštěvníků náplavky
- Váš názor na užší okruh vhodných funkcí k instalaci na náplavkách s ohledem na fenomén řeky, pražské panorama či linearitu náplavek

Praha 11. června 2017